

slovne smeri, katera sem si bil pri raznih slučajih napisal za njega, ker mi je služil kot kmečki vedež ali podeželni konverzačni slovar. Ko sem ga nekoč vprašal, kaj ve o »deskah za silo« pri nas, mi je to na široko obrazložil in sicer nekako takole: »Ko sem bil še mlad, še ni bilo dobiti kar krste kje pri prvem kramarju, kakor danes in tudi mizarji so bili na deželi redko sejani. Za slučaj smrti v obitelji ni bilo v goratih krajih, v hudi zimi, v visokem snegu ali veliki povodnji, katera odnese navadno vse brvi in mostove, mogoče tudi čez celi teden preskrbeti mrliču krste. Moral je torej imeti vsak boljši kmetovalec takrat doma vsaj toliko desek pri roki kolikor jih je treba za eno krsto. Ubožim so pa kmetje »zložili« deske za krsto skupaj »v dober namen«. Če tudi mizarja ni bilo dobiti, ni to napravilo kake omena vredne zadrege; vedno se je kdo našel, kateri je za silo zbil kako vsaj zaboju podobno krsto, da je bilo mogoče spraviti mrtveca končno k cerkvi ali na bližnje pokopališče. Da bi pa bili koga pri nas pokopali kar brez krste, to bi bila sramota za celi okraj, in se to tudi, kar jaz pomnim, celo takrat ni zgodilo, ko so razgrajale strašne nalezljive bolezni pri nas.« —

To je vse, kar sem zvedel pri tej priložnosti o »deskah za silo«; pozneje ni nanesel nikdar več govor na ta predmet. — Če je pa znabiti kdo o tem že prej kaj pisal, kar mi pa doslej ni znano, potem se mi naj to oprost, ker nisem hotel vedoma česar ponavljati. Če se pa opisa strinjata, potem je pa to dokaz, da sta oba resnična.

Štajerski kakor koroški Nemci govorijo tudi o nekem »Notholz« (les za silo), nisem pa mogel zanesljivo dognati, da li jim je to istovetno, kakor naše »deske za silo«, ker so stari ljudje že pomrli in mladina niti več ne posluša takih ljudskih, če še tako zanimivih sporočil, ker ji navadno manjka vzgoja srčne kulture in čuta častitljivosti napram svojim rajnim prednikom.

Staro in mlado je večkrat jokalo na glas, ko so poročali kmečki gospodarji po povratku iz Lesične, kaj jim je zaupal grajski kovač o Tahu, katerega je sam služil več let kot vojak in gledal na lastne oči, kaj in kako ravna lintver v človeški podobi s podložnimi kmeti.

Za Pavlovo slavo priljubljenosti je še skrbel enooki Belakov Andrej. Dolga leta je bil kovač v grajski orožarni. Pri odsekavanju žarečega železja na nakovalu mu je odletel kos v levo oko in ga oslepil. V zahvalo za tolikoletno zvesto delo so ga odpustili in se je klatil reva na starost okrog ter popravljal pri kmetih za hrano in stan poljedelsko orodje. Ko je zvedel novi delovodja za usodo starca, ga je poklical v delavnico, kjer mu je poveril službo hišnika. Pazil je na jez, popravljal orodje, pometal, izprezal konje strank in skrbel, da je bil red pri hiši. Prejemal je plačilo, vžival prosto hrano in stanovanje in vsak dan mu je še kaj odpadlo kot napitnina v gotovem ter pijači. Stari Andrej je imel lahko opravilo in precej prostega časa, da je raznašal po krčmah do Pilštajnu, kaj vse je videl ter doživel njegov

DRUŠTVENE VESTI

Ljutomer. To nedeljo dne 10. januarja popoldne ob pol štirih priredi naše Prosvetno društvo zopet lepo gledališko predstavo v Katoliškem domu. Vprizori namreč »Cvetino Borograjsko«, lepo zgodovinsko igro resne in zelo vzgojne vsebine. Društveni oder mora tudi vzgajati. S smehom smo se itak oskrbeli predtelo nedeljo ob »Ženitvi«, katero je vprizoril mariborski Ljudski oder ob priliki svojega gostovanja v Ljutomeru. — Za predpust bo pa spet smeha in veselja ob »Slabi vesti«. K predstavi »Cvetine Borograjske« vabljeni od blizu in od daleč!

Doklece.

To ime nosi mala naselbina ptujskogorske župnije v Dravinjski dolini, katero je pa že tudi ohranjeno v srednjeveških listinah, kakor n. pr. leta 1441 kot »Doklezenhof«. Smelo lahko trdimo, da ves učeni svet ne dožene pri zeleni mizi izvora tega krajevnega imena, ako dobro ne pozna vsega okoliša in če vrh tega nima sreče, da naleti na poseben slučaj.

Ako se pelje kdo po ptujskogorskem grebenu proti vzhodu in krene potem južno proti Doklecem, mora skozi precej dolgo sotesko s samo enim kolovozom, kateri je pa tudi zelo ozek, tako da pri širšem vozu os vseskozi striže obrežje. Če si prideta v soteski dva voza nasproti, je izognitev nemogoča; eden mora ritenski nazaj do ustja soteske in sicer oni, ki ima lažje nabasan voz, ali kateri je še bližje vhoda. Ker se pa pri takem naključju potratijo veliko časa, se temu odpomore potem doklica. Vsak voznik postoji prej, ko zavozl v sotesko, in dokliče vozniku, kateri je že morebiti v soteski ali tik pred njo, da čaka tu voz na vhod. Ako se kdo oglasi, čaka ta ob vhodu, dokler se ta ne do-

pelje ven; ako ne, potem je s tem ugotovljeno, da še ni nikogar v soteski in vožnja skoz »jo brezovirna. Kraj, kjer se je moral doseči ta sporazum potem doklicanja, so imenovali kratkoma kot »Doklice« in je ostalo pri tem tudi pozneje, ko se je razvilo tam malo naselje. Tako je bilo od pamtiveka in tako je še danes.

Pravilna zgodovinska in jezikoslovna oblika tega imena je torej »Doklice«. S časom se je pa uveljavila nedosledna oblika »Doklece«, katero je pa najbrž zakrivila uradna raba v srednjeveških pisarnah.

*

DOPISI

Kamnica. Plahō se oziramo v staro leto. Imeli smo namreč poleg 17 porok in 70 krstov 72 mrličev. Med slednjimi se nahaja 29 otrok, ki so se nas že kar v prvem letu po rojstvu naveličali ter se med angelce preselili. Najstarejši med pokopanimi je bil 82 let stari Ivan Stramic. Večni mir zavživat se je podal pred veliko nočjo nepozabni rošpaški župan in cerkveni ključar sv. Urbana Stanko Hauptman. V začetku adventa nas je zapustila vrla tretjerednica Jožefa Puhman, tik pred Božičem pa nas je zapustil dobri posestnik v Rošpahu Jurij Jošt, oče znanega gostilničarja pri Sv. Urbanu; žalost za svojim triletnim vnukom je nepričakovano ugasnila luč življenja značajnemu svečinskemu rojaku. Dolga, dolga leta pa se nam bo še poznala strašna rana, katero nam je zadjal grozni Mohorko v noči pred velikonočno nedeljo z umorom peterih članov jelovške družine. — Z radostjo pa poročamo, da se naša župnijska cerkev sv. Martina krasno postavlja in vse župljane čudovito razveseljuje s svojo novobogato električno razsvetljavo, ki tudi očividno vpliva na vedno lepše obhajanje naših slovesnosti. Tudi sv. Urban si je popravil svoj vsled nevihte poškodovani zvonik in se tudi v svoji notranjosti prav pridno pripravlja na izredno lepo slovesnost bla-

nezabno dobri gospod. Ako je povedal v nedeljo po službi božji na Pilštajnu kako dobro o Tahu v krčmi pri Pištelaku zbranim kmetom, so mu plačevali ne po poličih — po pintih. Ako mu je zmanjkalo resnično prisluhnjenih novic iz kovačnice, je razpletel sam katero prav grozno, da je bila orgorčenost napram gospodi tem ljutejša in polni pinti na mizi. Enooki Andrej je bil ustno izročilo Tahovih grozot, ki se je ohranilo stoletja med narodom in katerega so veliko pozneje beležili zgodovinarji iz ljudskih vrst. Po jezični zaslugi Andreja Belaka je znano o Tahovem trinoštvu iz okolice Podsuseda in Stattenberga tole:

Kadar je imel Tahi na Podsusedu starega konja, ki je bil nič vreden, ga je prodal kateremu izmed kmetov, o katerem je znal, da ima nekaj pod palcem. Ta ga je moral kupiti za ceno, ki jo je določil Tahi, sicer ga je prisilil v nakup s temnico in telesnimi kaznimi.

Drugi pot se je pokvarilo Tahu 1000 veder vina. Porazdelil ga je med svoje podložnike in prisilil, da so ga kupili za ceno, ki jo je določil

potrebujemo prav krvavo! Vsakemu se dremlje ponoči na straži. Vam se ne bo! Potrjen!

Plešast gost: »Če bi bil za to vino le par let prej vedel, bi imel še vse svoje lase. Človek to kislico samo poskusi, pa se mu koža tako nagrbanči, da bi se lasje niti izpulili ne dali, kaj šele, da bi kar sami popadali ven.«

Poštena najditelja. »Včeraj sva jaz in Maks našla denarnico s tisoč dinarji.« — »Upam, da sta bila poštena.« — »Se razume. Vsak sva si vzela polovico denarja.«

Razmišljenost. Zena: »Kdaj si pa opazil, da nimaš dežnika?« Pro-

goslovitve nove slikarije, ki se nahaja v rokah priznanega mojstra g. Horvata.

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 10. januarja 1932 popoldne po večernicah se vrši v samostanski šoli zanimivo predavanje za ženstvo. Govorila bo našim ženskam in dekletom gospa ravnateljica Antonija Štupca in sicer o predmetu »Naloge žen in deklet v sedanji dobi.« — Pretečeno sredo je bil pokopan 64 letni Jožef Kren, prevžitek iz Trčove. Naj v miru počiva! — Občinski proračun je pred vrati. Občinske doklade so se določile s 100%, kar je vsekakor visoko pri sedanji splošni gospodarski krizi.

Dogoše pri Mariboru. Na Štefanovo so priredili gasilci z Brezja v gostilni Zupan v Dogošah gasilsko veselico z običajnim sporedom. Krog polnoči je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju, ki je oddaljeno komaj 3 m od gostilne. Požar so zapazili, ko je plamen že objel celo poslopje in so prispeli iz Dogoš prvi gasilci na kolesih. Gašenja so se udeležili gasilci: Brezja, Dogoše, Pobrežje, Zrkovce ter Maribor. Obvarovali so komaj 3 m oddaljeno gostilno. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal. Nastala škoda je krita z zavarovalnico.

Gornja Sv. Kungota. Bilo je pred dvema mesecema, ko je domači župnik šel s presv. popotnico k umirajočemu bolniku. Na glavni cesti privozi za duhovnikom krasen luxuzni avto, se vstavi tik župnika, ki je ravno kar podelil dotičnemu gospodu v avtomobilu sveti blagoslov z Najsvetejšim. Avtomobilska vratica se odpro in stopi pred župnika eleganten gospod najlepših let ter izvanredno ljubeznivo povabi dušnega pastirja v nemškem jeziku v svoj avto z Najsvetejšim. Prizor je bil silno ganljiv in je izvalil radi tolike pozornosti g. dušnemu pastirju solze v oči. Se le po enem mesecu je potem župnik izvedel za avto in lastnika, ki je bil tako ljubezniv. Bil je g. inženir Tschary s svojo soprogo iz Maribora, ki se je ravnokar peljal v »Miri dom«, bivši dr. Čehov sanatorij, ki ga je kupil. Bodi vele-rodnemu in sila blagemu gospodu Tscharyju izrečena tem potom v imenu presv. Rešnjega Telesa iskrena zahvala in ljubi Jezus bodi temu gospodu inženirju in njegovi družini bogat plačnik s časnim in večnim blagoslovom!

Fram. Umrla je Uršula Koren, Anžurjeva mati v Morju. Velika udeležba občanov pri

njenem pogrebu je pričala, kako je bila pokojna priljubljena in spoštovana. Naj v miru počiva! — Tudi marsikaj vselega je doživel Fram v minulim letu. Bogata trgatav je vinogradnikom napolnila klet z žlahtno kapljico. Vendar pa je slišati splošno tožbo o težkih časih za naše kmete. Porok je bilo 31. Da bi bili le vsi srečni in zadovoljni v novem stanju!

Št. Ilj v Slov. goricah. V ponedeljek pred Božičem smo pokopali Žebotovega očeta Jurija, ki je umrl na svojem domu v Selnici ob Muri v starosti 81 let. Kljub mrazu je spremljala velika množica ljudi rajnega rodoljuba na naše pokopališče. Pogreba se je udeležilo pod vodstvom vlč. g. monsignorja prof. Vrežeta šest č. gg. duhovnikov. Domači vlč. g. župnik Vračko je v nagrobnem govoru opisal rajnega kot iskrenega Slovenca, zvestega katoličana in dobrega gospodarja. Rajni Jurij se je udeležil leta 1878 okupacije v Bosni in je znal mično pripovedovati zgodbe iz te vojne. Žebotova hiša je bila desetletja pred svetovno vojno zbirališče obmejnih rodoljubov ob Muri v kotu med Št. Iljem in Cmurkom. Oče Žebot je bil večkrat volilni mož, ko je slovenska stranka pri državnozbornih in deželnihi volitvah v mariborskem okraju s težavo prodrla s svojimi kandidati. V tej hiši so se zbirali mladi in stari rodoljubi, ko je obmejni narod bil težko borbo proti nemškim šolam na Sladkem vrhu, Ceršaku in Selnici. V Žebotovi hiši so našli uteho in streho reveži. Pred dobrimi 30 leti se je rajnemu zgodila težka nesreča. Ko sta s sinom Frančekom sejala ajdo, je prišel pod brano, ko so se splašili voli. Voli so tekli kakih 20 m daleč in brana je očeta težko poškodovala. Čelaga pol leta je visel med življenjem in smrtjo. Ker ni poznal nobene mehkužnosti, je vendar le okreval in dosegel lepo starost 81 let. Svetila blagemu očetu Juriju nebeška luč!

Ruše. Hitro, hitro čas beži. Zopet je zatonilo eno leto. In v tem preteklem letu smo imeli 87 rojstev. Porok je bilo 22 in sicer 20 doma in 2 drugod. Pokopali smo 37 mrličev; med temi je bilo 17 otrok. Pa blagoslovljeno je bilo za nas minulo leto. Saj smo dobili nove zvonove, novo šolo, novega organista in mežnarja, pa kaplana tudi. In še otroški vrtec smo otvorili in gospodinjsko šolo, ki deluje s polno paro. — Kakor slišimo, se je naša tovarna za dušik odločila, da bo odpustila iz službe vse uradni-

ce. — Prosvetna knjižnica pa je zopet dobila nekaj novih knjig. Zato, člani, v teh dolgih zimskih večerih le pridno segajte po njih! — Naši smučarji so vsi iz sebe. Nebo samo je to povzročilo, ko jim je poslalo tako zaželjenega snega. Veliko ga je že zapadlo, pa še vedno sneži. Saj vse, kar leze in gre, mlado in staro hiti s svojimi smučmi in sankami na Pohorje. To vam je veselja! Juhuhu!

Šikole pri Pragerskem. Turobno je zapel v vaški kapeli zvonček. Naznanil je, da je mirno v Gospodu zaspal blag mož, častitljive starosti 99 let, oče peterih otrok, g. Jožef Draškovič. Ni mu bilo usojeno, ućakati bližajoćih se božićnih praznikov. Milo in otožno so peli farni zvonovi v četrtek dne 17. decembra, kakor da bi dehili veliko žalost z domaćimi ter sorodniki. V spremstvu dveh č. gg. duhovnikov, njegovih zvestih birnancev, vseh znancev in prijateljev, smo ga položili k večnemu počitku. Blag in časten mu ohranimo spomin! Preostalom pa naše iskreno sožalje!

Ptujska gora. Na godovanju g. Ivana Glazer, cerkvenega ključarja na Ptujski gori, doma v Bolećki vasi, smo nabrali v veselju družbi za deško semenišće v Mariboru 100 Din. Tem potom izrekamo vso čast našim gorskim fantom in dekletom. Pomagajmo našim dijakom, da nam Bog da veliko dobrih in vnetih duhovnikov. Bog plaćaj! Posnemajte!

Ormož. Na predbožićni in božićni dan so naznanjali humski zvonovi, da je v Mariboru umrl neprićakovano nekdanji humski nadučitelj Anćon Porekar. Če je kdo toliko časa bival in deloval med ljudstvom in za ljudstvo kot pokojni Porekar, ki je bil učitelj na Humu od leta 1889, dokler se ni pred par leti preselil kot vpokojenec v Maribor, in če je kdo tako rad ustrezal ljudem kot on, ni čudno, da se ob njegovi smrti ljudje zavzemajo in rećejo: Bog mu daj svoj večni mir in svoje plaćilo! K pogrebu na božić se je odpeljalo preće ljudi oćdot, zlasti zastopniki hardeške požarne brambе, katere soustanovitelj je bil Porekar. — Za božić je doživela humska šola prav prijetno iznenadenje. Tukajšnji rojak g. Božidar Sever, ki je upravitelj neke bolnice v Banatu, se je spomnil nekdanjih dni, ko je sam obiskoval humsko šolo, ter za božićnico poslal osem novih lepih oblek za dećke. Prosil je, naj se obleka razdeli med potrebne šol-

fesor: »Ko je nehala dećevati in sem ga hotel zaprećiti«

Lilje. Meščan vpraša tovariša: »Zakaj pa se v našem mestu moćki tako redko ženijo?« — Tovariš odvrne: »Temu so krive sedanje mestne gospe in gospice. Zakaj, o njih velja to, kar čitamo v svetem pismu o Hihjah: So kakor lilje na polju, ne šivajo, ne perejo in vendar niti Salomon ni bil v svoji krasoti ta'o oblećen kakor ena izmed njih!«

Jamstvo. Potepuh (ki so ga radi tatvine dragocene ure obsodili na dve leti jeće): »Čudno, kako toćno je urar vedel! Za dve leti se jamći je stalo na listku pri uru!«

sam. Ako mu niso plaćali vina, jim je odvzel kone in govejo živino.

Kmetje so morali rediti Tahovo živino na svoje stroške. Ako je poginilo kako govedo, so mu morali povrniti škodo v denarju po njegovi cenitvi, ni pa sprejel v zameno drugega živinćeta.

Enako so morali rediti in ćuvati Tahovi kmetje njegove lovske pse in ako je kateri izmed njih poginil, so mu morali dati zanj vola.

Zvišal je slućnosti in naklade tako, da je tiral od vsakega kmeta 22 ćutar vina več, kakor so mu bili dolćni dajati.

Svojih delavcev ni plaćeval po več let. Većini je ugrabil ves imetek, konje ter govedo.

Najhujše pa je bilo, da je oskrunjal Tahi s sinovi vred kmećko družinsko življenje. Pozval je svoje podloćne na tlako, moćke in ženske. A ženske, ki so mu bile všeć, je dal odvesti po svojem slugi na grad, kjer so postale žrtve njegove divje strasti. Znana so imena 14 deklet in žen, ki jih je vse oskrunil. Dve od teh nesrećnic sta bili na Brdovcu. Ena je bila hći Tomaža Maćkomelja, druga hći Pavla Jurkovića. Poslednjo je

imel zaprto dalje časa na Susedgradu. Ker se je oće Jurković obnesel za čast svojega otroka, mu je mladi Gabrijel Tahi razsekal lice in iztaknil oći.

Enako kakor na Susedgradu in Stubici je ravnal krvolok tudi s svojimi kmeti na Stattenberg

larčke po sporazumu med katehetom in učiteljskim, kar se je zgodilo. Da bi le našel plemeniti darovalec mnogo posnemovalcev! Saj jih je lepo številce, ki so nekdanj za časa Porekarjevega učiteljevanja trgali hlače na humskih šolskih klopih, pa sedaj uživajo visok socijalni položaj v mestih. Mogoče bi se svojemu nekdanjemu vzgojitelju najpopreje oddolžili na ta način, da se po zgledu Severja spomnijo revnih otrok. — Ker že omenjamo humsko šolo, bo morda koga zanimalo vedeti, koliko časa že stoji. V starih zapiskih se bere, da se je za to šolo posebno zavzemal nekdanji ormoški kaplan Peter Polič. Ni miroval, dokler ni dosegel svojega cilja in ves srečen je bil, ko je dne 11. decembra 1814 z ganljivim slavnostnim nagovorom na ljudstvo otvoril to šolo. Duhovnik je pač vedno bil in je prijatelj ljudstva in pospeševatelj napredka in izobrazbe. — Listi so pisali, da je Vincenca Zidariča, posestnika iz Pušincev, ustrelil divji lovec, da se je Zidarič takoj zgrudil mrtev na tla in da je bilo njegovo truplo obducirano. Hvala Bogu, da to ni res. Zidarič je bil po nesreči obstreljen. Res je v bolnišnici veliko pretrpel, a bo kmalu šel v domačo oskrbo. — Nekje drugod pa je divji lovec streljal pri belem dnevu na sina lovskega paznika, ker je hotel videti, kdo tako samozvestno stika za divjačino. Pa naj je bil dotični kdorkoli, mislimo, da ni imel najslabšega namena, ampak da je hotel samo preplašiti, da ne bi sam prišel v kašo. Seveda je pa že stara resnica, da se z divjim lovecem ni dobro srečati!

Sv. Križ na Murskem polju. Banska uprava v Ljubljani je dne 14. m. m. razrešila županijskih poslov: g. Antona Štuhec, posestnika v Logarovecih, g. Alojzija Štuhec, posestnika v Stari in novi vasi, in g. Martina Makovec, posestnika v Grlavi. — V občini Križanci-Salin je bil razrešen županstva g. Franc Dolamič.

Studenice. V Krasni je umrl dne 28. m. m. kmet Franc Marzidovšek, izredno marljiv, krščanski mož in zvest ter neomahljiv slovenski značaj, menda od mladosti naročnik »Gospodarja«. Pristrčno sožalje njegovi blagi ženi in dobrim otrokom!

Sv. Vid pri Grobelnem. Dne 30. grudna smo spremili k večnemu počitku Marijo Grosek, p. d. Ribičovko, v Bodrežu v 76. letu njene starosti. Hvala vlč. g. župniku Antonu Peniču,

sorodnikom iz Ponkve in Dramelj in sploh vsem, ki so prišli v obilnem številu ter so izkazali rajni čast. Naj njeno truplo v miru počiva in njena duša sveti raj uživa. Preostalim naše sožalje!

Šmarje pri Jelšah. Lepi božični prazniki nam še ostanejo dolgo v sladkem spominu.

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinjki žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Anton Macun, trgovina z manufakturo v Gosposki ulici.

Mariborski konsum, Glavni trg.
Franc Klajnshek, trgovec, Glavni trg.

V Št. Lenartu:

Tone Hrastelj, trgovina

V Gornji Radgoni:

Jože Hrastelj, trgovina.

V Kap. 4 pri Radencih.

Franjo Steinbauer, trgovina.

V Ljutomeru

Franc Senčar, trgovina.

V Ptuj.

Anton Brenčič, trgovina z železnino.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Mali Nedelji.

Franc Senčar, trgovina.

V Celju

Franc Dobovičnik, Gosposka ulica 15.
(pri nakupu za 300 Din.)

Franc Strupi, steklar.

Pod tem zaglavjem bomo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile, stalno do novega leta. Ta objava je za trgovce, ki odvažajo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kako veselo smo jih obhajali v naši skoro novi romarski cerkvi! Lepo petje pod spretnim vodstvom našega novega organista g. Kidriča nam vedno bolj razkriva vso krasoto cerkvenih slovesnosti in naše ljube jaslice na oltarju sv. križa naravnost silijo stare in mlade, da pokleknejo in občudujejo božjo ljubezen. V najlepšem zimskem vremenu sta nas te dni pri blagoslovljanju hiš obiskovala naša priljubljena dušna pastirja in nam prinašala veliko tolažbo v žalostnih časih sedanje občutljive denarne krize. Pridna naša dekleta so pod vodstvom gđc. učiteljice Burdijan v gospodinjski šoli prav marljivo učijo in vežbajo, da postanejo vrle gospodinjice. Pred božičem jih je obiskal g. referent Krošl iz Ljubljane, da nadzoruje njihovo šolanje in na pristojnem mestu poroča o njihovem uspehu.

Laško. Tukajšnje društvo »Blago srce« je tudi letos obdarovalo uboge otroke iz občin: Laško, Marjagradec in Sv. Krištof. Otroci so bili obdarovani z zimsko obleko, perilom ter čevlji. S tem je bilo gotovo ustraženo mnogim revnim staršem, ki nimajo zadostnih sredstev, da bi svojim otrokom kupili potrebno obleko in obutev za zimo. Za božične praznike pa se je društvo spomnilo s primernim zneskom tudi ostalih revežev v naši občini.

Laško. V pondeljek, dne 28. decembra se je na tukajšnjem okrajnem sodišču končala sodna razprava proti devetim obtožencem, kateri so bili obtoženi po zakonu o zaščiti države. Vsi obtoženci so bili oproščeni. Celotna zadeva je sledeča: V ovadbi, podpisani od nekoga nepoznanega A. Lukmana na sresko načelstvo, se je trdilo, da se je v Laškem vršil 28. maja 1931 neprijavljen tajen političen sestanek, katerega bi se bili udeležili naslednji gospodje: Kurnik Blaž, posestnik, Govce pri Sv. Jederti nad Laškim, č. g. Lončarič Josip, duhovni svetnik in župnik pri Sv. Jederti nad Laškim, Ahac Rudolf, posestnik v Planinski vasi pri Trbovljah, Deželak Matevž, posestnik v Ložah pri Rimskih toplicah, Goter Jožef, pos. sin v Tremerjih, monsignor dr. Krulje Franc, dekan v Laškem, Šanc Jožef, posestnik v Padežu pri Laškem, Žmavc Josip, katehet v Trbovljah, in Deželak Ivan, posestnik in zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« v Laškem. Prva razprava proti zgoraj omenjenim gospodom se je vršila že dne 6. avgusta. Ugotovilo se je, da to ni bil

Slov. Bistrice, Ptuj ali Celje. V mestih so bile strogo določene najvišje tržne cene, nad katerimi ni bilo dovoljeno prodajati živila. Toda Tahova graščina je brez ozira na tržni red zahtevala in jemala od kmetov višje določeni izkupiček.

Tahi je ukazal Jurku iz Poljčan peljati dva soda karpov in ščuk v Ptuj in prodajati funt karpov po 8 krajcarjev, ščuke pa po 6 krajcarjev. Vrhutega mu je poginilo v poletnem času mnogo rib. Vzlic temu je moral kmet plačati graščaku polno določeno ceno 23 goldinarjev in ker se je obotavljal skraja, ga je dal vreči radi nepokorščine v ječo in ga mučil tako dolgo, da je plačal ves dolg.

Tahi je pošiljal podložnike v mesta brez blaga in denarja, da so jemali zanj na up razno blago, ki so ga morali naposled sami plačati. Tem potom je dobival graščak razna sladila, dišave in najbolj draga vina iz Italije ter Španije.

Tahi je preziral vse zapisane pravice in sklenjene pogodbe, neusmiljeno je odiral kmete in kočarje, vdove in sirote. Brez pravega vzroka je dal zdaj temu in onemu odgnati živino iz hleva,

kakor konje, vole, krave, teleta, prašiče, koze in odpeljati žito, salo, platno, skrinje ter konjsko vprego.

Kmet, ki je poslal hlapca s konjem na tlako, ni bil nikoli varen, da mu prižene žival zopet domov. Tahi je odpravil konja in hlapca s težko naloženim vozom iz Slov. Bistrice v Gradec, v Sused ali v kak drug kraj. Ako je šlo po sreči, se je vrnil čez par dni sam domov brez blaga in denarja.

Tahova pravosodna oblast mu je bila le molzna krava, od katere je hotel imeti kar največji dobiček. Največje posilno sredstvo mu je bila grajska ječa v stolpu, kjer je ukrotil vsacega protivnika. Kdor je črnil le besedico nevolje, tega je dal takoj zapreti zaradi nepokorščine in punta. Navadno se mu je kmet, katerega je nameraval odreti, že udal, če mu je le zagrozil z ječo.

Kmetu Novaku iz Stare vasi pri Slov. Bistrici je prišla v noči lisica v kurnik. Domače je zbudil kurji kokodak in gospodar je šel pogledat k perutnini.

(Dalje sledi.)

Gospod K je bil na sveti večer pozvan k telefonu. Ko je nekaj časa poslušal, reče: »Kaj mi govorite danes, ko je vendar sveti večer, o kupčijskih poslih, gospod Osa. In če mi tudi 6% ponudite in če mi 7% ponudite in če mi 8 pro-kako, prosim? Osem in pol? Dobro, sprejemam!«

Pri ženitovanjskem izpraševanju. G. župnik je izpraševal katekizem že starejšo nevesto, o kateri so mislili, da bo obsedela

noben političen sestanek, ampak seja okrajnega odbora Kmetijske zveze za laški okraj, katero je sklical načelnik Deželak Matevž. Iz sejnega zapisnika se je tudi ugotovilo, da se je na seji govorilo o kmetijskih stanovskih zadevah. Ugotovilo se je nadalje, da se seja ni sta udeležila g. dr. Krulj Franc in Deželak Ivan. Glasom odloka kr. banske uprave z dne 19. januarja 1931 odborovih sej okr. kmetijskih zvez ni bilo treba javljati oblastem. V svrhu ugotovitve, ali so zgoraj navedeni obtoženci v resnici člani okrajnega odbora kmetijske zveze, se je razprava dne 6. avgusta preložila. Nadaljevala in končala se je dne 23. decembra, pri kateri so bili, kakor že zgoraj omenjeno, vsi obtoženci oproščeni.

Svetinje. Umrli Roziki Vavpotičevi v spomin! Tužno so peli zvonovi, z njihovimi vzdihli se je družila naša žalost. Odpri grob je zija pred nami, zahtevajoč novo žrtev. Razbolela srca so se stisnila v nemi boleti, ko smo dali zemlji, kar je njenega. Počivaj v miru, draga, nam vsem tako priljubljena! Ni bila lahka Tvoja naloga, a Ti si jo pogumno prevzela; Tvoja mala, a delavna ročica je spretno vodila gospodarstvo in ga dovedla do viška. Za vsakega si imela prijazno besedo, dober nasvet. Številne solze ob Tvojem pogrebu pričajo, kako vsestransko si bila priljubljena. Tolaži nas edina misel: Na svidenje pri nebeškem Očetu!

Zavodnje. Upraviteljstvo tukajšnje šole je priredilo v nedeljo dne 6. decembra po cerkvenem opraviilu Miklavžev dan. Pri tej priliki so bili obdarovani vsi učenci. Nekaj ubožnejših je dobilo čevlje ali pa nogavice. Obdarovani so pa bili tudi vsi prisotni odrasli. Ker je bila to prva Miklavževa prireditev v tej fari, se je nabralo v šoli toliko ljudi, da so začele vsled slabega zraka ugašati luči. — Končali smo staro leto in že takoj v začetku novega, ko poteka na vrata sv. Valentina, dne 7. t. m., katerega proslavlja tukajšnja fara z veliko slovesnostjo, nas razveseli šolska mladina z igro »Teta iz Amerike«, istočasno igrajo tudi odrasli trodejsansko šalo »Čevljar — barona«. Pridite sosedje, da počastite sv. Valentina in nato v šolo k igri, da se boste iz srca nasmejali. Na svidenje!

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Dne 20. m. m. je imelo naše Prosvedno društvo svoj občni zbor, katerega se je udeležilo zlasti lepo število mladeničev. Društvo še vedno kaže živahno stremiljenje za napredek. V poslovnem letu 1931 je priredilo Finžgarjevo proslavo in še tri druge prireditve. Vršla so se tudi tri predavanja in dve gostovanji v sosednjih župnijah. Ustanovil se je fantovski krožek, ki bo kakor upamo združil vse pošteno misleče fante pod svoje okrilje. Dne 27. decembra je priredilo društvo igro »Stari in mladi«, k je prav dobro izpadla. Le tako naprej! — Letna kronika pretečenega leta beleži v naši župniji 36 rojstev, 8 porok in 20 smrtnih slučajev. Večjih nesreč smo bili hvala Bogu obvarovani, le nesrečna kriza tudi nam ne prizanaša. Sedaj je zopet čas, da agitiramo za dobre časopise, zlasti pa še za našega »Slovenskega gospodarja«, ker s tem vršimo važno misijonsko delo. Resničen je namreč rek: Kakršen časopis, takšen človek! Vsem zvestim čitateljem želi dopisnik vse leto 1932.

*

Nove knjige.

»Po stezah resnične popolnosti.« P. Mavričij Teraš, kapucin v Rimu, je po svojih prvih dveh knjigah »Za visokim ciljem« in »Pri studencih zdravja in moči« izdal zdaj tretjo: »Po

stazah resnične popolnosti«. V prvih dveh je opisoval pot očiščenja in razsvetljevanja, v ti nam kaže pot zedinjenja ali združenja duše z Bogom: vse čednosti. Knjigo odlikuje lep in priprost, a klen jezik. In kar vpliva dobro, nič prenapetega ni v knjigi, vse sicer krepko, a umerjeno. Vsak bo knjige vesel. Cena brošurani 24 Din, po pošti 2 Din več. Strani 219. Dobi se tudi v knjigarni sv. Cirila v Mariboru.

»Šumi, šumi, Drava...« — črtice iz zgodovine Maribora, mariborske okolice in Pohorja. Ta snopič je svojčas izšel kot 13. zvezek Cirilove knjižnice, pa je bil kmalu razprodan. Sedanji snopič ima nekaj novih črtic s Pohorja. Knjiga stane samo 5 Din (s poštnino 6 Din). Pri naročilu pošljite znamke! Naroča se pri Tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.

*

Vprašanja in odgovori.

K. St. v št. J.

Odgovor:

Pojdite na občino, tam boste napravili prošnjo in bo šlo dalje. Morali pa boste navesti, zakaj potrebujete orožje. Za lovsko karto se pa zglasite najprej pri lovskem najemniku, potem vložite posebno prošnjo za njo.

I. K. v M.

Zadolžen sem. Ničesar ne morem prodati in nikjer posojila dobiti. Ali ime upniki lahko tožijo?

Odgovor:

Tožijo lahko. Morda pa bodo toliko uvidevni, da bodo tožbo opustili. Iz tega položaja, v katerem niste samo vi, ampak nešteto drugih, bode treba najti izhod. Tako dolgo ne more iti, sicer bo kmet popolnoma obubožal. Če pa bo kmet berač, bodo vsi drugi tudi, tudi trgovci, obrtniki in industrijalci. Kmet tudi davkov v takem položaju ne more več plačevati. Potožite torej svoje upnike, da bodo več dobili, če vas ne bodo sodnijsko izterjevali.

J. N. v V. P.

Bil sem porok za večjo svoto denarja. Prepisal sem vse na ženo. Ali mora žena za mene plačati?

Odgovor:

Če vknjižba še ni stara 6 mesecev, lahko tožitelj zahteva razveljavljenje prenosa lastništva na ženo, drugače ne. Lepo pa za vas samih to početje ni! Ko kaj kot porok podpišete, že morate vedeti, da ste tudi plačnik!

K. St. v P.

Prosim, pošljite mi pouk od »Karitas« zavarovanja za od 10.000 Din naprej, marost za do 60 let in do 65 let in 78 let.

Odgovor:

Posmrtninsko-življensko zavarovanje »Karitas«. Na razna vprašanja glede tega zavarovanja javljam, da naj vsak, kdor hoče imeti pismena pojasnila, priloži dopisnico ali pa poštne znamke za Din 1.50. Navede naj: datum in leto, kedaj je oseba, ki se želi zavarovati, rojena; za katero svoto se jo želi zavarovati, kdo bo plačeval mesečne prispevke. Zavarujejo se

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni »Franz Josefov« grenčici! Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefov« voda izborna učinkujoča naravno odvajalno sredstvo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijah trgovinah.

samo zdrave osebe. Do 65. leta starosti ni pri »Karitas« nobenega čakalnega roka in se cela zavarovana svota izplača takoj po smrti preostalim, četudi je plačal samo eno mesečno zavarovalnino. V slučaju smrti vsled nesreče ali nezgode pa se izplača dvojni znesek. Žebot Franjo, glavni zastopnik, Maribor, Loška ulica 10.

*

Krščanski general.

Med mnogoštevilnimi armadami, ki se borijo na Kitajskem skupno in ena proti drugi in so odvisne od svojih generalov, ki jih preživljajo ter plačujejo, je posebnost vojska generala Feng-Ju-Sianga. Med tem ko so druge čete navadne tolovajske tolpe, ali vsaj živijo na stroške pokrajin, po katerih se zadržujejo, je Fengova armada disciplinirana, se drži zakona ter predpisov, da bi bila vzgled tudi evropskemu vojaštvu. Ni čuda, general Feng je krščanski general; on ni samo kristjan, ampak živi tudi krščansko in zahveta isto od podložnega vojaštva, od katerega so štiri petine krščeni. Fengova armada je čina na red navajena vojska, s katero razpolaga Kitajska in ki bi se lahko zoperstavila Japoncem v Mandžuriji, ako je ne bi slabilo pomanjkanje orožja!

Feng se je posvetil vojaškemu poklicu radi povodnje, ki je napravila njegove stariše za berače. Bil je tedaj star 18 let. Da bi ne bil obubožanim staršem v nadlego, je postal vojak. Že po par letih je bil imenovan za oficirja, s 33 leti je bil polkovnik in je poveljeval polk. Kot častnik se je udeleževal bojev v boksarski vstaji v letih 1900—1904. Bil je nevarno ranjen in prepeljan v misijonsko bolnico, kjer so mu zelo skrbno stregli. Ljubeznost strežnic je vzbudila v njem občudovanje, pustil se je na bolniški postelji podučiti o krščanstvu od misijonarja. S semenom sv. vere v srcu se je podal nazaj k svoji četi, med tem ko je bil sklenjen mir. Še enkrat so se mu približali misijonarji, ki so cepili njegove vojake proti kugi, ki je izbruhnila kmalu za tem. Feng, ki je imel zasedeno pokrajino Honan, se je še bolj poglobil v krščanske resnice. Čital je spise verske vsebine, jih razdeljeval med vojake in leta 1913 je bil krščen.

Kljub pokristjanjenju ni trpel prikrašanja glede napredovanja v vojaški službi. Leta 1915 je poveljeval že divizijo, postal je korni general in leta 1923 mu je bila podeljena najvišja vojaška oblast, maršalska palica.

Feng pa si je tudi prizadeval, da je spreobračal vojake in oficirje. Moštvu je nudil priliko, da se je naučilo med službovanjem čitanja, pisanja ter obrti, da bi vojaki ne postali za slučaj odpusta delamrzní tolovaji. Tudi med vojno ni trpel ropanja ali tatvin; nobenemu nedolžnemu se ni smel skriviti las, celo sovražniku so morali prizanesti, ako se je predal. Njegova armada ni nik